

ZMODYFIKOWANE MINIMUM SOCJALNE W GRUDNIU 2007 R.

Piotr Kurowski

Instytut Pracy i Spraw Socjalnych

W niniejszej informacji przedstawiamy wyniki badań nad poziomem i strukturą zmodyfikowanego minimum socjalnego w warunkach, jakie panowały w miesiącu grudniu 2007 r.

Przeliczeń wartości zmodyfikowanego koszyka minimum socjalnego dokonano na podstawie aktualnego modelu. Gdy brakowało informacji o cenach niektórych towarów za grudzień (np. cen odzieży letniej), szacunki cenowe dla tego produktu oparto na podstawie informacji z poprzednich miesięcy oraz odpowiednich indeksów cen (GUS 2008). Dane o wysokości minimum socjalnego w grudniu 2007 r. przedstawia tabela 1.

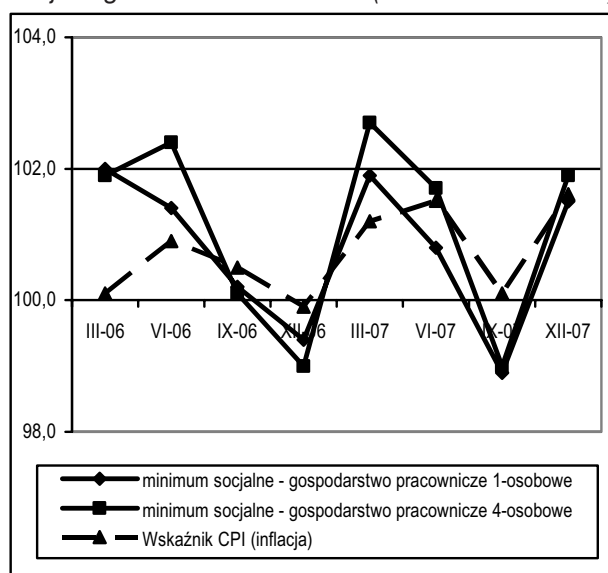
Zmiany wartości analizowanego koszyka w czasie porównywane są do innych parametrów kształtujących warunki społeczne ludności. Dynamikę zmodyfikowanego minimum socjalnego najczęściej porównuje się do wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (wskaźnika CPI), potocznie zwanego wskaźnikiem inflacji.

Wykres 1 ilustruje porównanie między wielkością wskaźnika CPI a dynamiką minimum socjalnego dla osoby samotnej oraz dla rodziny z dwójką dzieci. Z pobieżnego oglądu daje się zauważyć, że wartości koszyków minimum socjalnego są bardziej zmienne niż dynamika wskaźnika CPI. Przyglądając się takim rozbieżnościom należy pamiętać, że model minimum socjalnego zawiera konkretny zestaw dóbr i usług, których ceny podlegają wahaniom. W efekcie koszyki minimum są bardziej wrażliwe na ruchy cen, niż ogólne wskaźniki inflacji publikowane przez GUS. Wycena koszyków przynosi jednak dużą zaletę. Detaliczna wręcz identyfikacja wartości konkretnych elementów składowych koszyka wnosi wkład przy wycenie wartości podstawowych potrzeb, z jakich korzystają mode-

lowe rodziny żyjące na minimalnie godnym poziomie życia.

Całkowita wartość koszyka w przypadku osoby samotnie gospodarującej była wyższa o 1,5 punktu procentowego; dla rodziny z dwójką dzieci wartość ta wzrosła o 1,9 punktu procentowego. W przekroju grup potrzeb najbardziej wzrosły koszyki żywnościowe, potwierdzone także wysoką dynamiką wskaźników CPI, opracowanych przez GUS. Poza artykułami żywnościowymi dość wysoką dynamikę cechowała grupa wydatków na edukację.

Wykres 1. *Dynamika zmodyfikowanego minimum socjalnego w latach 2006–2007 (na tle wskaźnika CPI)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IPiSS i GUS 2008.

Tabela 1. *Zmodyfikowane minimum socjalne – grudzień 2007 r., w zł*

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	212,4	424,8	603,2	648,5	826,9	1 050,6	207,2	414,4
Mieszkanie	285,7	402,8	545,0	545,0	689,8	835,6	285,7	402,8
– eksploatacja	238,7	344,6	476,0	476,0	601,9	727,2	238,7	344,6
– wyposażenie	46,9	58,2	69,0	69,0	87,9	108,4	46,9	58,2
Edukacja	11,6	23,2	116,1	104,0	196,9	289,2	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	89,9	104,2	127,0	133,0	155,8	184,6	74,2	93,2
Odzież i obuwie	35,3	70,5	105,9	105,2	140,6	175,3	27,8	55,5
Ochrona zdrowia	33,0	63,1	79,8	81,1	97,8	116,1	64,0	125,1
Higiena osobista	20,7	39,8	47,1	57,8	65,8	83,9	16,8	32,0
Transport i łączność	75,4	142,8	310,5	325,6	325,6	340,7	89,5	136,4
Pozostałe wydatki	61,1	89,0	116,1	120,0	125,0	123,0	61,2	88,2
Razem	825,1	1 360,2	2 050,7	2 120,2	2 624,2	3 199,0	826,5	1 347,6
– na osobę	825,1	680,1	683,6	706,7	656,1	639,8	826,5	673,8

Objaśnienia i źródło do wszystkich tabel:

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, (M+K)/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa męzczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio męzczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

Źródło: obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Tabela 2. *Dynamika koszyka na tle wskaźnika inflacji w okresie X–XII 2007 r. (IX 2007 = 100)*

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Żywność	104,5	104,7	104,5	104,5	103,8
Eksploatacja mieszkania	100,4	100,4	100,4	100,4	101,2
Wyposażenie mieszkania	100,7	100,6	100,7	100,7	101,1
Edukacja	102,3	100,9	–	–	101,6
Odzież i obuwie	100,3	100,0	100,3	100,3	100,2
Zdrowie	100,7	100,9	100,5	100,5	100,9
Kultura i rekreacja	100,0	100,1	100,1	100,4	100,0
Higiena	100,3	100,3	100,3	100,3	100,1
Transport	100,1	101,3	100,2	100,2	101,5
Ogółem	101,5	101,9	101,5	101,7	101,6

Tabela 3. *Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (grudzień 2007 r.), w %*

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	25,7	31,2	29,4	30,6	31,5	32,8	25,1	30,8
Mieszkanie	34,6	29,6	26,6	25,7	26,3	26,1	34,6	29,9
– eksploatacja	28,9	25,3	23,2	22,4	22,9	22,7	28,9	25,6
– wyposażenie	5,7	4,3	3,4	3,3	3,4	3,4	5,7	4,3
Edukacja	1,4	1,7	5,7	4,9	7,5	9,0	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	10,9	7,7	6,2	6,3	5,9	5,8	9,0	6,9
Odzież i obuwie	4,3	5,2	5,2	5,0	5,4	5,5	3,4	4,1
Ochrona zdrowia	4,0	4,6	3,9	3,8	3,7	3,6	7,7	9,3
Higiena osobista	2,5	2,9	2,3	2,7	2,5	2,6	2,0	2,4
Transport i łączność	9,1	10,5	15,1	15,4	12,4	10,7	10,8	10,1
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

LITERATURA

Deniszczuk L. (1977), *Wzorzec konsumpcji społecznie niezbędnej*, „Studia i Materiały”, z. 10 (66), Warszawa: IPISS.

Deniszczuk L. (2001), *Kilka uwag o historii i funkcjach minimum socjalnego*, „Polityka Społeczna” nr 11–12.

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2006), *Modyfikacja koszyków towarów i usług minimum socjalnego i minimum egzystencji*, „Polityka Społeczna” nr 11–12.

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, Raport z badań, Opracowania PBZ, Warszawa: IPISS.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: S. Golinowska, *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, Warszawa: IPISS.

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, Warszawa: IPISS.

GUS (2008), *Biuletyn Statystyczny nr 12 (styczeń)*, Warszawa.